

VID aicina ievērot atšķirīgās prasības vietējās un ievestās lauksaimniecības produkcijas tirgošanai

Vasaras periodā Latvijas tirgos gan ārvalstu tirgotāji cenšas realizēt ievērojamu daudzumu augļu un dārzeņu, gan arī Latvijas tirgotāji tirgo no kaimiņvalstīm ievestu preci, taču maldīgi uzdod to par pašu izaudzētu. Tas rada nevienlīdzīgu konkurenci pašmāju zemniekiem un lauksaimniecības produkcijas tirgotājiem, kuri realizē pašu izaudzēto lauksaimniecības produkciju, kā arī norāda uz to, ka ievesto dārzeņu un augļu tirgotāji veic neregistrētu saimniecisko darbību, neuzrāda ieņēmumus un nemaksā nodokļus. Tādēļ Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) arī šogad pievērsīs pastiprinātu uzmanību situācijai Latvijas tirgos un nakts tirdzniecības vietās. VID atgādina, ka tās fiziskās personas, kuras tirgo pašaudzētu produkciju, t.i., piemājas saimniecībā audzētus dārzeņus, augļus un ogas, un kuru ienākumi no to pārdošanas nepārsniedz 3000 euro gadā, var neregistrēties kā saimnieciskās darbības veicēji un tām nav jāizmanto kases aparāts. Saimniecisko darbību var neregistrēt un kases aparāts nav jāizmanto arī tām fiziskajām personām, kuras gūst ienākumus no savvaļas velšu vākšanas (sēņošana, ogošana, savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšana, no 2015. gada 3. jūnija – arī parka vīngliemežu ieguve), ja tie nepārsniedz 3000 euro gadā. Tomēr šīm personām ir jāspēj pēc pircēja pieprasījuma izsniegt stingrās uzskaites kvīti, kā arī jāveic uzskaitē par gūtajiem ienākumiem. Tas nepieciešams, jo gadījumā, kad kopējie ienākumi no minētajām darbībām pārsniedz 3000 euro gadā, personai piecu darba dienu laikā jāreģistrējas VID kā saimnieciskās darbības veicējai un turpmāk jāiesniedz Gada ienākumu deklarācija. Savukārt, tirgū vai nakts tirdzniecības vietās pārdodot **iepirktas** lauksaimniecības preces, ir obligāti jāreģistrējas VID kā saimnieciskās darbības veicējam un jāizmanto elektroniskais kases aparāts. Kases aparāts ir jāizmanto arī gadījumā, ja paša audzētu vai ražotu preču tirgotājs ir pievienotās vērtības nodokļa maksātājs. Citu valstu tirgotājiem, uzsākot pārdot Latvijas tirgos vai nakts tirdzniecības vietās ievestu lauksaimniecības produkciju, ir jāreģistrējas VID kā pievienotās vērtības nodokļa maksātājam. Jāreģistrējas ir neatkarīgi no tā, vai lauksaimnieciskās produkcijas tirgotājs savā mītnes valstī ir vai nav reģistrējies kā saimnieciskās darbības veicējs, kā arī neatkarīgi no pārdodamās produkcijas apjoma vai vērtības. Ja citas valsts persona ir VID elektroniskās deklarēšanas sistēmas (EDS) lietotājs, persona var reģistrēties pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā elektroniski no savas mītnes valsts. Pretējā gadījumā šai personai ir jāierodas kādā no VID Klientu apkalpošanas centriem, kur jāaizpilda iesniegums par reģistrēšanos VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā vai arī jānosūta iesniegums ar drošu elektronisko parakstu uz e-pasta adresi vid@vid.gov.lv. VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā var reģistrēties arī uz noteiktu laika periodu (vienu dienu, vienu nedēļas nogali, vienu nedēļu, diviem mēnešiem u.tml.). VID atgādina, ka kopumā tirdzniecība tirgos ir atļauta speciāli iekārtotajās, tirgus pārvaldītāja norādītajās tirdzniecības vietās juridiskajām vai

fiziskajām personām, kuras reģistrējušas saimniecisko darbību un pārdod preces, un fiziskajām personām, kuras pārdod pašu ražoto lauksaimniecības produkciju. Pārbaūžu laikā Latvijas tirgos VID inspektori pārbauda:

- vai tiek izsniegts elektroniskā kases aparāta čeks, vai tirdzniecības vietā atrodas preču izcelsmes dokumenti un dokumentu reģistrsgadījumos, ja tiek tirgota iepirkta lauksaimniecības produkcija. Minētie nosacījumi attiecas arī uz gadījumiem, ja tirgotājs tirgo paša iegūtu vai ražotu produkciju un ir reģistrēts VID pievienotās vērtības nodokļu maksātāju reģistrā;
- vai tirgotājs pēc pieprasījuma var izsniegt stingrās uzskaites kvītis, ja tiek tirgota paša iegūta vai ražota produkcija, un tirgotājs nav reģistrēts VID pievienotās vērtības nodokļu maksātāju reģistrā.

Lai pārliecinātos, ka tirgotājs patiešām pārdod pašaudzētu produkciju, t.i., Latvijā audzētus dārzeņus, augļus un ogas, VID nepieciešamības gadījumā apseko pārdevēju lauksaimniecības produkcijas audzēšanas vietas, pārliecinās par zemes platības izmantošanu attiecīgās produkcijas audzēšanai, par pārdevēju piedāvātā sortimenta audzēšanu, kā arī pārbauda, vai ar esošajiem darba spēka resursiem iespējams nodrošināt realizējamās produkcijas daudzumu. Pārbaūžu laikā īpaša uzmanība tiek pievērsta lauksaimniecības produkcijas tirgotājiem no citām valstīm. Šajos gadījumos iespēju robežās tiek identificētas citu valstu personas un fiksēti citu valstu transportlīdzekļu reģistrācijas numuri, no kuriem tiek veikta tirdzniecība, pārbaudīti preču izcelsmes dokumenti, bet iegūtā informācija nosūtīta izvērtēšanai attiecīgās valsts nodokļu administrācijai. VID aicina arī iedzīvotājus ziņot par iespējamām tirdzniecības pārkāpumiem Latvijas tirgos un nakts tirdzniecības vietās, zvanot uz VID anonīmo diennakts bezmaksas uzticības tālruni 80009070 vai rakstot uz e-pasta adresi parkapumi@vid.gov.lv. Jautājumu un neskaidrību gadījumā aicinām zvanīt uz VID Nodokļu un muitas informatīvo tālruni 67120000, konsultēties ikvienā VID klientu apkalpošanas centrāvai arī sūtīt savu jautājumu, izmantojot VID mājaslapas sadaļu "Uzdot jautājumu VID". Informāciju sagatavoja: VID Sabiedrisko attiecību daļa tālr. 67122668, 26351438, 67122670, 26558389 e-pasts: komunikacija@vid.gov.lv